

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

МЕСЕЧЕН
ХИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕН
Б Ю Л Е Т И Н

СЕПТЕМВРИ
2016 г.

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набирана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>.

Подходяща информация за изследователски, юридически и бизнес цели, преминала през стандартен контрол, може да се получи чрез официална заявка до НИМХ, дадена на същия адрес.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено при БАН в областта на метеорологията агрометеорологията и хидрологията с дейност от национално и международно значение, осигуряваща:

- методическо и техническо поддържане и развитие на националната метеорологична, агрометеорологична и хидрологична мрежа от станции за измервания и наблюдения с изграждане и управление на съответните бази данни за нуждите на оперативни и изследователски задачи, за национални и международни бюлетини и годишници;
- сезонни, месечни, средносрочни, краткосрочни и свръхкраткосточни прогнози на времето и състоянието на морето, речните и подземни води, динамиката на водните запаси в почвата, фенологичното развитие и формирането на добиви от земеделските култури, предупреждения за опасни и особено опасни метеорологични явления, оценка на нанесени щети и повреди от метеорологични явления върху селското стопанство;
  - изследване на климатичните ресурси, колебанията и измененията на климата, свързаните с това неблагоприятни явления и влиянието им върху различни сфери на стопанската дейност;
- метеорологични аспекти на замърсяването на въздуха, физични процеси в атмосферния граничен слой, атмосферни дифузионни модели, мониторинг на радиоактивност на атмосферата и валежите, химизъм на валежите, системи за ранно предупреждение за замърсяване на въздуха;
- осигуряване с научно-приложни изследвания, експертни оценки, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски разработки в областта на природните и инженерните науки;
- обучение на специализанти, дипломанти и докторанти, в сферата на компетентност на НИМХ;
- участие в глобалния и регионалния (VI регион Европа, към СМО) обмен на данни, информации и прогнози по програмите, координирани от Световната метеорологична организация (СМО), ЮНЕСКО, ЕС и други.

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I 2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Снежна покривка и слана

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1-4.IX Във височина баричното поле над Балканите е размито между долина на североизток и циклон над Италия. В приземния слой в умерените ширини полето е почти безградиентно с относително високо налягане. Въздушният пренос над страната е от изток-североизток. Времето е предимно слънчево, с временни увеличения на облачността, почти без валежи. Температурите са по-високи от обичайните.

5-11.IX Над страната отначало преминава студен фронт от северозапад. След това циклонът от Италия минава над западната част от Балканите, а после продължава на юг и остава блокиран над Македония и Северна Гърция през следващите дни. При земята постепенно от север налягането се повишава и се изгражда гребен. Повече облачност и, на места, превалявания - предимно слаби - има над Западна България. Дневните температури там временно (на 6 и 7.IX), но чувствително се понижават. Над Източна България е предимно слънчево и топло.

12-17.IX Високият циклон над югозападната част от Балканите се запълва. Възстановява се антициклоналната циркулация над по-голямата част от континента. Времето е предимно слънчево с временни увеличения на облачността и високи за периода температури. Краткотрайна промяна настъпва на 15.IX в източната половина от страната: в периферията на антициклона, от север на юг, преминава опашката на студен фронт. В отделни североизточни райони (Добрич) се развива мощна купесто-дъждовна облачност с гръмотевични бури и краткотрайни интензивни валежи, силен вятър и локални градушки. На 16 и 17.IX, в предната част на приближаващ от запад циклон, се пренасят топли въздушни маси и максималните температури в много райони са около и над 30°C, достигайки до 33-34°C. На 17.IX са регистрирани дневни температурни рекорди.

19-21.IX Над Балканите преминава циклон. На много места има валежи с гръмотевици, силен вятър, локални градушки. За първите два дни общо температурите се понижават с около 15°C и вече стават по-ниски от обичайните. На връх Мусала пада и първия за сезона сняг.

22-24.IX След преминаването на циклона, налягането се повишава и се изгражда антициклон, в приземните слоеве - слаб. През нощта срещу 23.IX навсякъде се изяснява, а на места в Югозападна България и югоизточните райони, където и вятърът стихва, минималните температури са доста ниски - близки до 0°C. Образуват се и първите за есента слани.

25-27.IX Във височина от североизток към страната се спуска долина със студена въздушна маса и температурите се понижават. При земята полето остава антициклонално, но в Източна България налягането слабо се понижава. Над източните райони преобладава облачно време. Има и превалявания, предимно слаби, но се развиват и отделни по-мощни купесто-дъждовни облаци, от които има краткотрайни, но проливни валежи и дребна градушка (Варна, Плевен). Над Западна България е предимно слънчево.

28-30.IX В умерените ширини на Европа полето отново става антициклонално. Времето в страната е слънчево. Сутрин е хладно, но дневните температури бързо се повишават и са по-високи от средните за периода.

Метеорологична справка за месец септември 2016 г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	T _{cp}	δT	T _{макс}	Дата	T _{мин}	Дата	Сума	Q/Qn	макси-мален	Дата	валеж (mm)		вятър ≥ 14 m/s	гръмо-тевици
											≥ 1	≥ 10		
София	17.4	1.3	31	17	2.7	23	15	38	6	6	4	0	0	2
Видин	17.9	0.4	32.4	16	4	27	43	112	35	20	3	1	0	1
Монтана	19.2	1.5	33.5	17	6.4	27	16	38	8	19	4	0	2	1
Враца	19.1	1.3	33.6	17	6.8	27	50	91	35	20	5	1	1	1
Плевен	19.4	1.1	33.4	5	5.4	24	47	118	17	19	7	1	0	3
В.Търново	19.0	1.7	33.4	17	5.1	24	28	64	11	20	4	1	0	1
Русе	20.6	1.6	34.7	17	8.1	24	22	54	12	20	3	1	1	3
Разград	18.4	1.5	32.5	17	6.5	23	54	131	42	19	4	1	0	3
Добрич	17.5	1.3	32.2	17	1.5	24	41	134	22	16	2	2	1	3
Варна	20.0	1.6	31.4	18	10	23	21	67	18	26	2	1	0	4
Бургас	20.5	1.6	33.4	18	9.4	24	12	29	9	21	2	0	5	3
Сливен	20.2	1.7	33	18	8	24	7	20	5	16	2	0	1	1
Кърджали	19.7	1.1	32.9	18	4.3	23	7	21	7	22	1	0	5	0
Пловдив	19.5	1.1	33.5	18	4.6	28	2	7	1	27	1	0	0	0
Благоевград	18.6	0.6	32.3	17	3.7	24	15	45	10	6	4	1	0	3
Сандански	21.0	1.0	35	18	7.2	24	4	17	1	8	1	0	1	1
Кюстендил	17.4	0.7	32.5	17	1.8	23	17	42	5	8	6	0	0	4

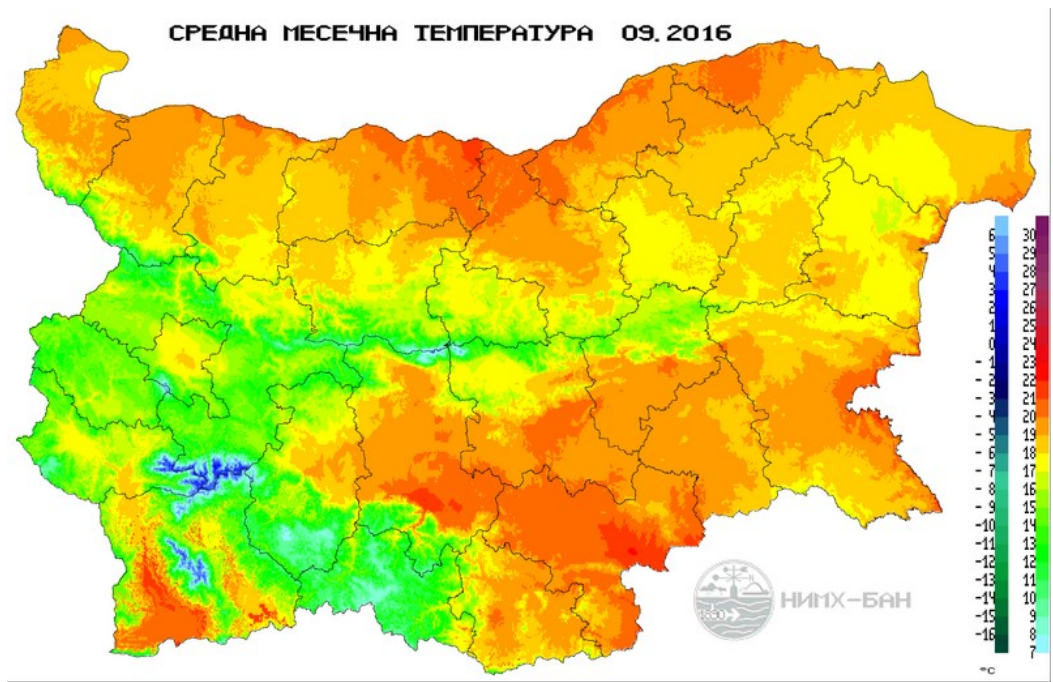
δT - отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn - процентно отношение на месечната сума валеж спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961-1990 г.

2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

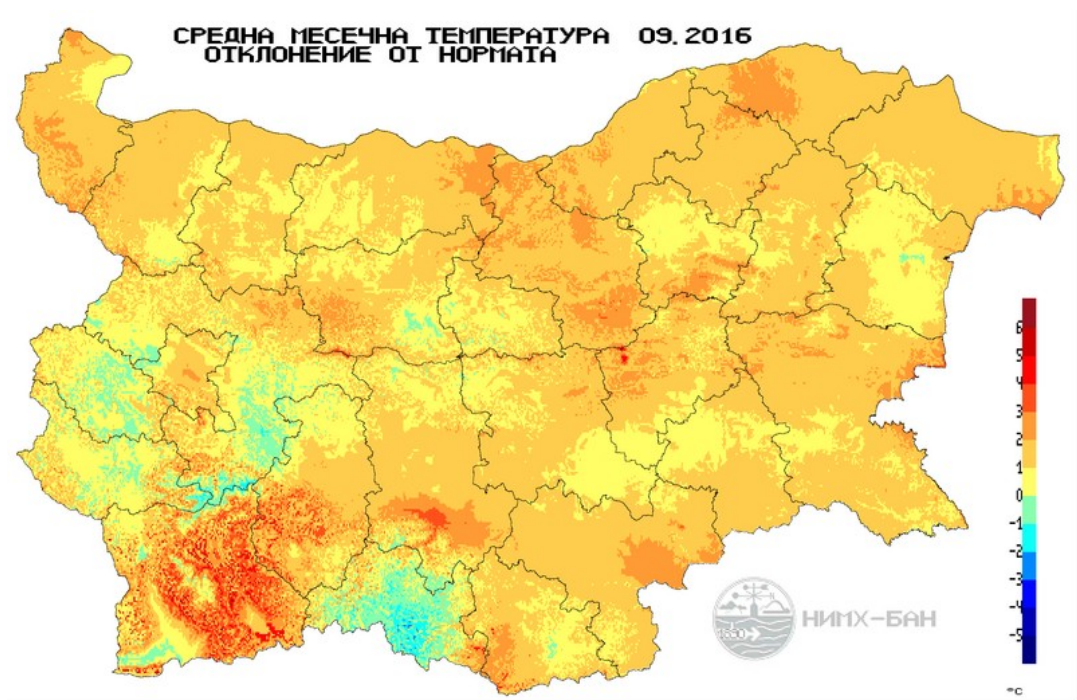
Средните месечни температури са предимно между 13 и 21°C. По планинските върхове средните месечни температури са между 5.2°C (Ботев) и 10.6°C (Рожен). Месец септември е най-топъл на нос Емине (средна месечна температура 21.7°C) и най-студен в Чепеларе (средна месечна температура 12.2°C). Средните месечни температури имат отклонение от месечната норма между 0 и +2.5°C.

От 1.IX до 19.IX е относително топло със средни денонощни температури между 2.5 и 5.5°C над месечната норма средно за страната. От 20.IX до 30.IX е относително студено със средни денонощни температури между 0.5 и 4.5°C под месечната норма средно за страната. Най-студено е в Чепеларе на 27.IX (средна денонощна температура 5.9°C). Най-топло е в Русе на 9.IX (26.4°C).

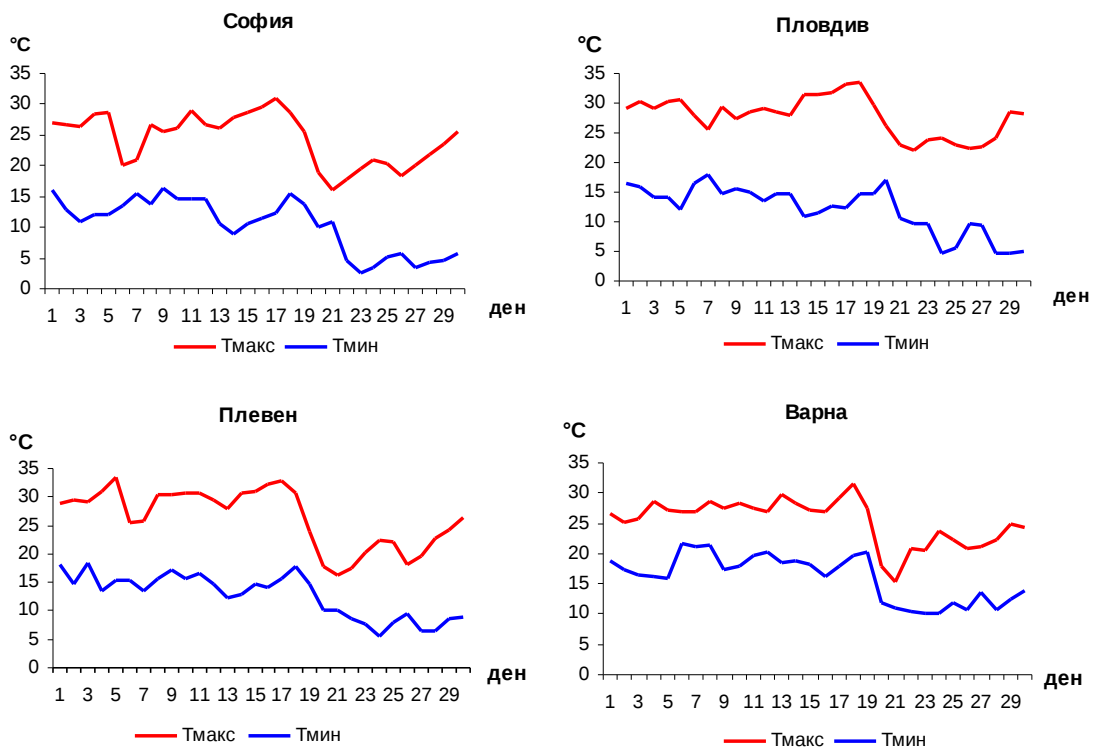
Най-високите максимални температури са между 28 и 35°C и са постигнати главно в периода 16-18.IX (Средец, обл. Бургас, 35.2°C на 18.IX). Най-ниските минимални температури са предимно между 0.5 и 9°C и са измерени през периодите 23-24.IX или 27-28.IX. По високи котловинни полета на Западна и Централна България са постигнати минимални температури до -2°C (Велинград -2°C на 24.IX). По Черноморието най-ниските минимални температури са между 7.5 и 11.4°C.

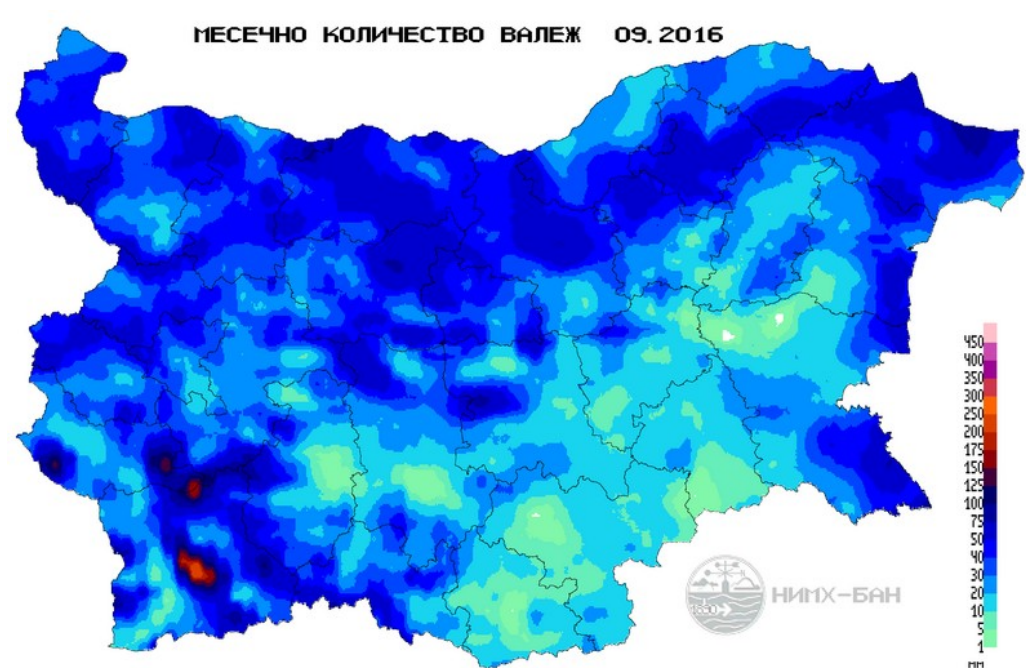
Средна месечна температура на въздуха (°C), септември 2016 г.

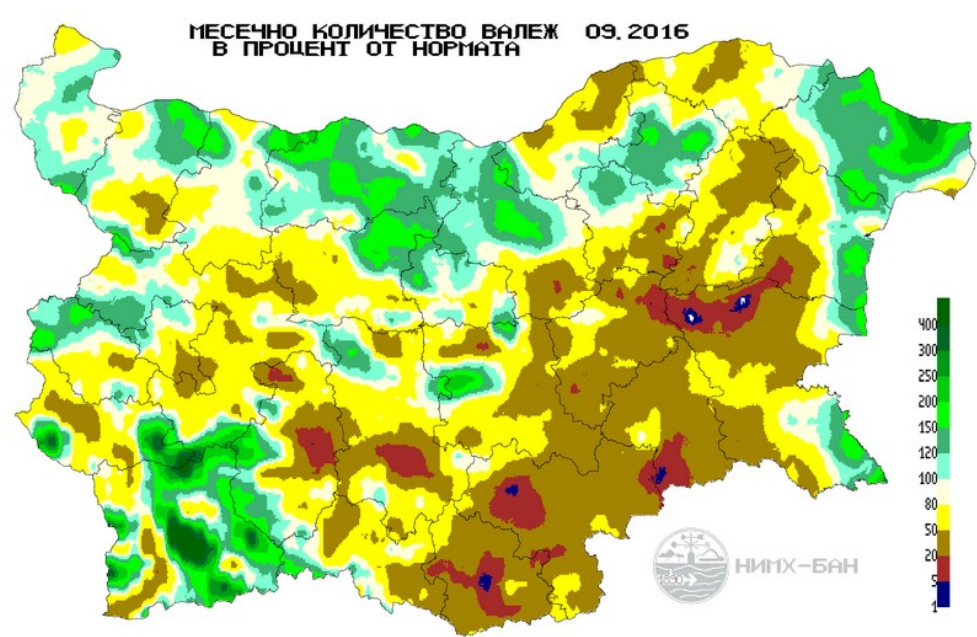
Средна месечна температура - отклонение от нормата (°C), септември 2016 г.

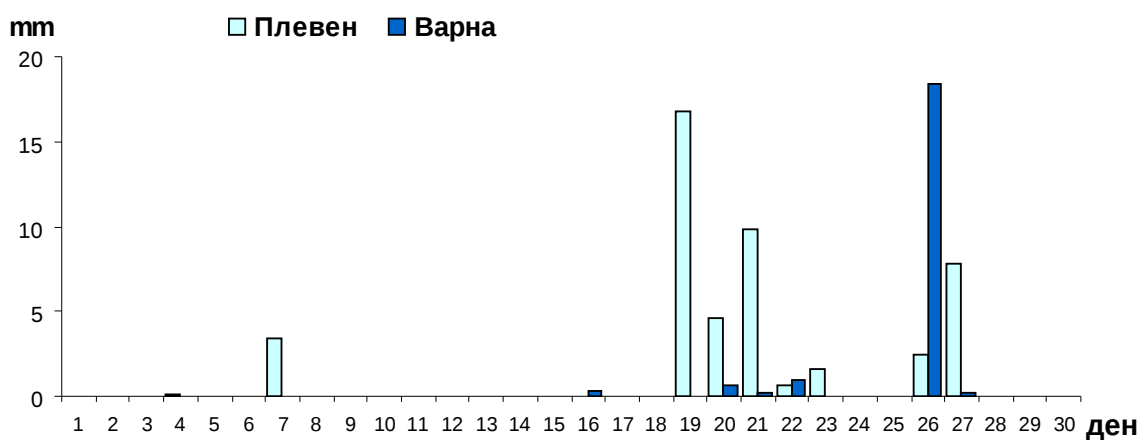
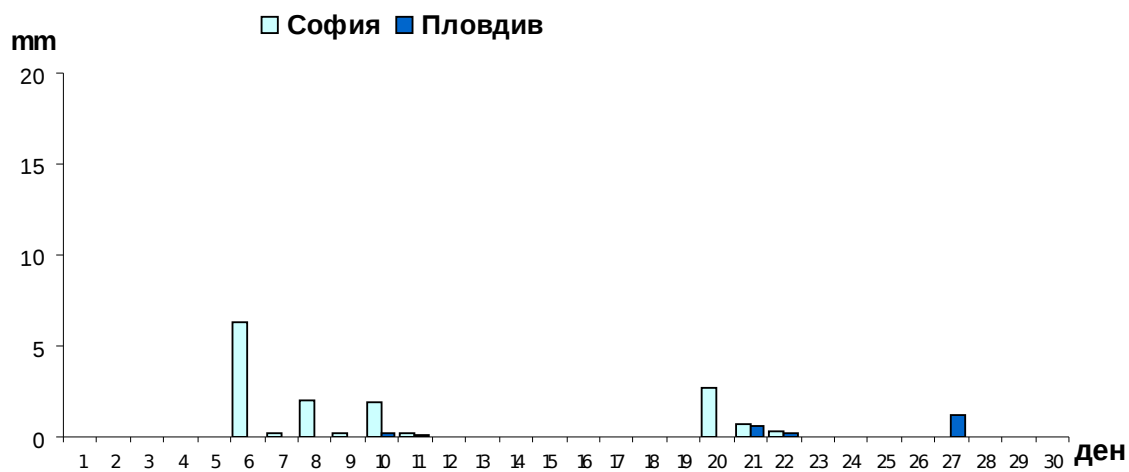
Температура на въздуха (°C) през септември 2016 г. в някои градове.

Плотно разпределение на месечните количества валеж (mm), септември 2016 г.

Площно разпределение на месечните количества валеж (mm), септември 2016 г.

Денонощни количества валеж (mm) през месец септември 2016 г.

3. ВАЛЕЖИ

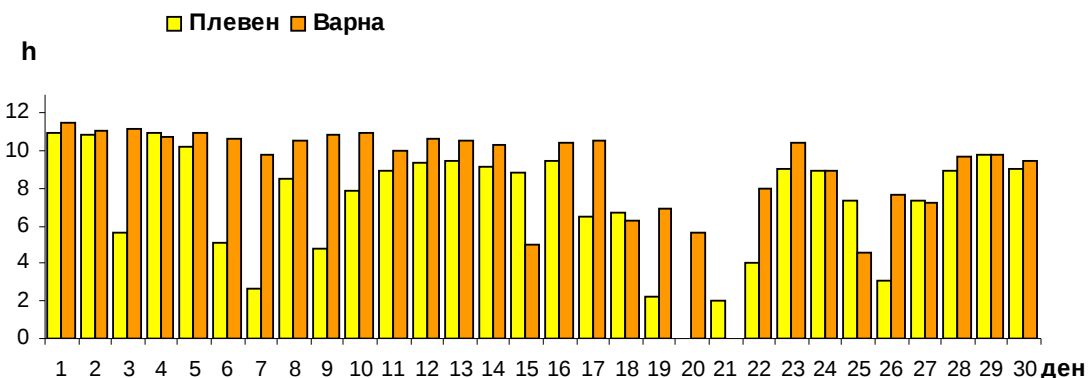
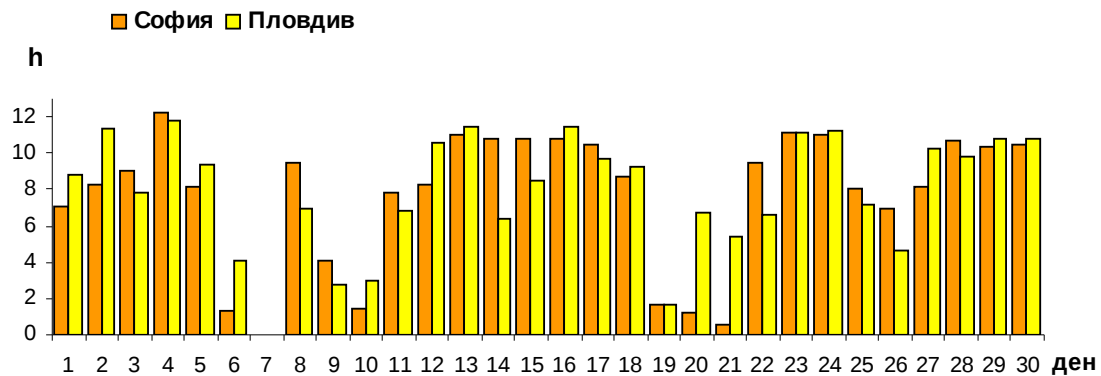
В по-голямата част от страната месечните суми на валежите са между 10 и 145% от месечната норма (Ловеч 168%). В Югоизточна България има станции с месечни суми на валежите между 2 и 10% от месечната норма (Хасково 2%). През повечето дни има валежи в различни части на страната. Почти без валежи е през периодите 2-5.IX, 12-14.IX и 28-30.IX. Най-масови и обилни са валежите през периода 19-22.IX, когато на места главно в Северна България са постигнати 24-часови количества валеж до 20-50 mm. Най-голямото 24-часово количество валеж е измерено в Ловеч на 20.IX (52 mm от дъжд). Броят на дните с валеж над 1 mm е между 1 и 7. Броят на дните с валеж над 10 mm е между 0 и 2.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

Има условия за силен (14 m/s и повече) вятър през периода 18-20.IX на места главно в Дунавската равнина, Горнотракийската низина, Източна България и по долината на Струма. Свързано е с преминаването през страната на средиземноморски циклон и максималните скорости на вятъра по местата са постигнати при посока от югозапад до североизток в зависимост от фазата на преминаване на циклона. По планинските върхове духа много силен вятър главно през периодите 6-10.IX и 19-21.IX. Броят на дните със силен вятър е предимно между 0 и 2. В някои особени станции като Бургас и Кърджали броят на дните със силен вятър е до 5.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Средната облачност е предимно между 2 и 6 десети, което е около и над месечната норма. Броят на ясните дни е предимно между 3 и 15, което е около и под нормата. Броят на мрачните дни е предимно между 0 и 8, което е около и над нормата.

Слънчево греене (в часове) през септември 2016 г.

6. СНЕЖНА ПОКРИВКА И СЛАНА

През периода 20-23.IX и 25-27.IX по върховете над 2200 m надморска височина вали сняг и се образува тънка нетрайна снежна покривка (Ботев 2 cm на 27.IX). На 24.IX и през периода 28-30.IX по високи полета в Централна България и в Родопите има слани.

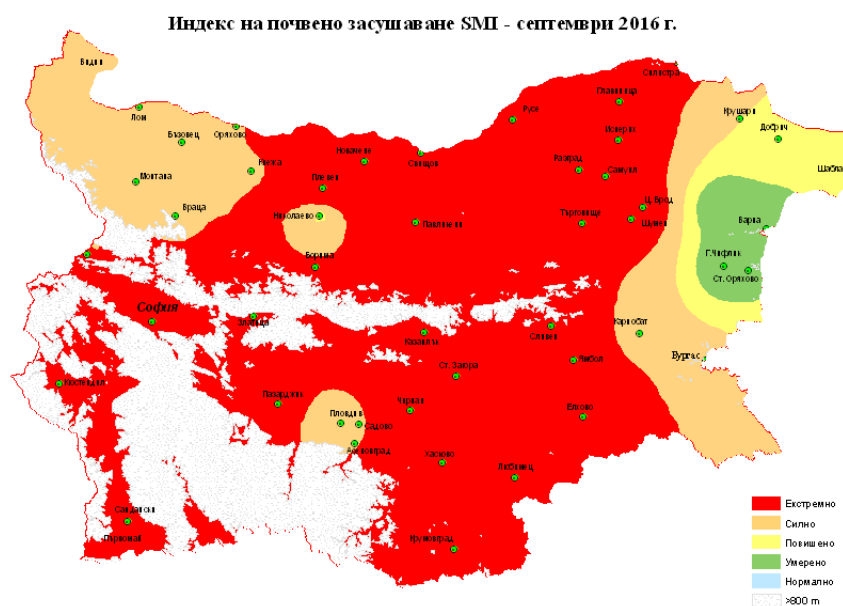
II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

През първата половина на септември липсата на валежи със стопанско значение и наднормените температури доведоха до задълбочаване на засушаването. В голяма част от полските райони влагата в 50 cm почвен слой бе напълно изчерпана. На места в Североизточна и Южна България (агростанциите Царев Брод, Долен Чифлик, Хасково) отсъстваше влага в целия еднометров почвен слой. В края на лятото сухата и сбита почва сериозно възпрепятства провеждането на дълбоката оран и предсеитбените обработки на площите предвидени за засяване с рапица и зимни житни култури.

В края на второто и началото на третото десетдневие на септември агрометеорологичните условия претърпяха промяна. Падналите валежи в полските райони бяха неравномерно разпределени. На места в Северна България сумата от валежите надвиши 40 – 50 l/m² (Видин – 48 l/m², Враца -50 l/m², Ловеч – 69 l/m², Плевен – 48 l/m², Свищов - 50 l/m², Разград - 52 l/m², Добрич – 43 l/m²). В по-голямата част от Южна България валежите бяха незначителни - под 10 l/m². В южните райони през втората половина на септември условията се задържаха неблагоприятни за провеждане на сезонните почвообработки.

В края на септември (27.IX) в по-голямата част от страната нивото на влагозапасите в 50 и 100 cm слой бе ниско - под 60% от ППВ. В агростанциите Царев брод, Карнобат, Сливен, Хасково липсваше влага в 50cm слой, а в 100 cm - тя бе оскъдна, под 50% от ППВ. Най-добри, над 70-75% от ППВ, бяха влагозапасите в 50 и 100 cm почвен слой измерени при угарта в агростанциите Николаево, Казанлък, Долни чифлик и Ямбол.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

Сухото и топло време през първото и по-голямата част от второто десетдневие на септември, с максимални температури в полските райони на страната до 33-34°C, ускори последните фази от развитието на късните земеделски култури. В началото на месеца средно късните хибриди царевица встъпиха масово във възрастна и пълна зрелост, а късните – във фаза млечна зрелост. При памука в средата на септември, по-рано от обичайните срокове, бе наблюдавана фаза узряване. През второто десетдневие фаза узряване бе регистрирана при фъстъците (агростанция Сандански), ореха, бадема, при късните летни сортове овошки. През този период захарното цвекло встъпи в техническа зрелост.

В края на второто десетдневие настъпи съществено понижение на температурите, лабилизирани на времето и промяна в агрометеорологични условия. Падналите значителни валежи на места в Северна България бяха закъснели и за най-късните хибриди царевица, които през десетднешното приключиха развитието си.

През повечето дни от третото десетдневие развитието на късните земеделски култури протече при поднормени топлинни условия. През последната седмица от месеца бяха регистрирани минимални температури от порядъка на 0 - 3°C (Драгоман 0°C, Кюстендил 2°C, София 3°C, Казанлък 1°C, Чирпан 3°C) и първите есенни слани.

В края на септември част от червените винени сортове грозде достигнаха технологична зрелост. При есенните сортове ябълки (Червена превъзходна, Златна превъзходна, Айвания и др.) бе наблюдавана беритбена зрелост.

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През повечето дни от месеца условията бяха подходящи за прибиране на узрялата зеленчукова, плодова и гроздова реколта, за освобождаване на площите от късните окопни култури. В средата на септември приключи жътвата на слънчогледа. През месеца поетапно се прибираше царевицата.

През септември продължилото засушаване в голямата част от полските райони забави провеждането на дълбоката оран и предсеитбената подготовка на площите, предвидени за засяване с есенници. През второто десетдневие на отделни места в Югоизточна България (Чирпан, Ст. Загора, Сливен, Ямбол) започна сеитбата на зимната рапица. През третото десетдневие в отделни райони на Западна България стартира сеитбата на ечемика и пшеницата.

През първата половина на септември сухото и топло време налагаше прилагане на повишени поливни норми при зеленчуковите култури отглеждани за късно полско производство (домати, пипер, главесто и цветно зеле и др.).

III. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ И РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

1. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

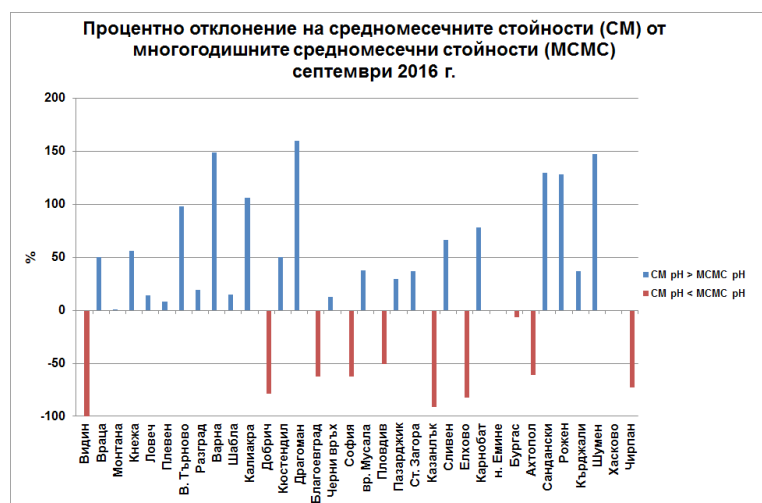
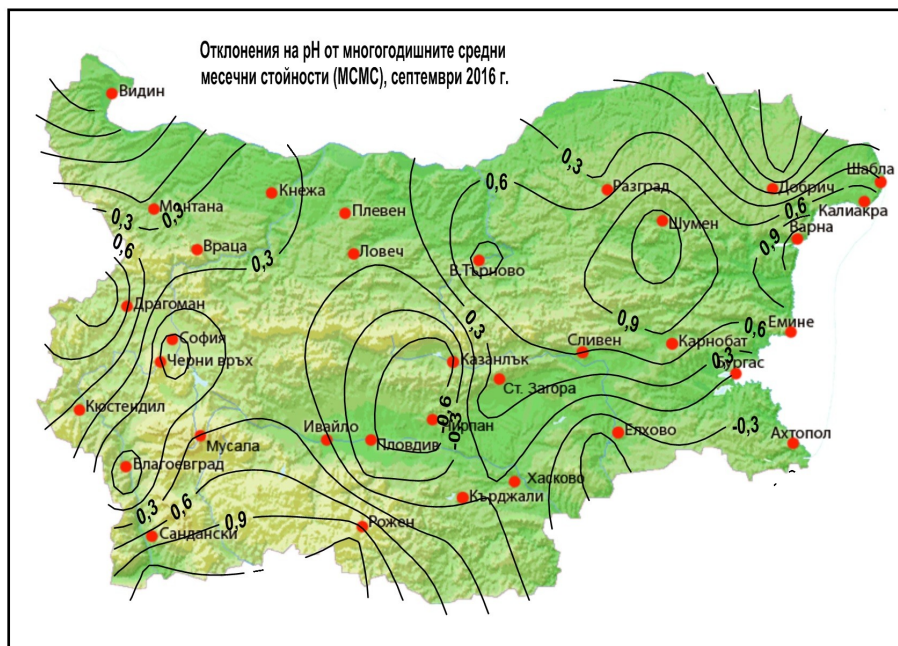
Мрежата за мониторинг на химическия състав на валежите към НИМХ се състои от 34 станции на територията на цялата страна. Проби се събират 4 пъти в денонощието в основните синоптични срокове (0, 6, 12, 18 GMT). В момента на пробонабирането се измерва рН на валежа и стойностите се предоставят в реално време.

Стойностите, спрямо които се оценява киселинно-алкалния състав на валежите, са: рН<5 – киселинни, рН>6 – алкални, 5≤рН≤6 – неутрални. Друг показател за оценка са многогодишните средни месечни стойности на рН за всяка станция. Те съдържат в себе си влиянието на подоблачния слой и характеристиките на водата в облака, която се извалява, т.е. тези стойности отразяват най-вероятните локални и адвективни фактори, които влияят на състава на валежа за дадения месец от годината. От статистическа гледна точка може да се очаква, че средните стойности за конкретния месец, който разглеждаме, ще се доближават до многогодишните средни месечни стойности.

През месец септември е имало валежи във всички станции от мрежата на НИМХ. Измерена е киселинността на 95.2% от количеството на всички паднали валежи. Неизследвани са малките валежи и случаите на валеж при силен вятър по високите върхове на планините, когато събраните количества са недостатъчни за анализ.

В 67.65% от станциите измерените стойности са по-високи от съответните многогодишни средни месечни стойности (МСМС) на рН за септември, изчислени за периода 2002 – 2010 г. В 32.35 % от станциите те са по-ниски. По-ниски от типичните са стойностите в станциите Добрич, Благоевград, София, Пловдив, Елхово, Емине, Бургас, Ахтопол и Чирпан, в останалите са по-високи.

През месец септември 26.5% от средните месечни стойности на рН са в киселинната област, 17.6 % са алкални и 55.9 % от тях са неутрални. Слабо киселинни са били валежите в Ловеч, Добрич, Благоевград, вр. Мусала, Казанлък, Елхово, Бургас и Ахтопол, а слабо алкални в станциите Велико Търново, Калиакра, Драгоман, Рожен и Шумен. Най-киселинни са средномесечните стойности за станция Видин, а най-алкални за станция Варна.

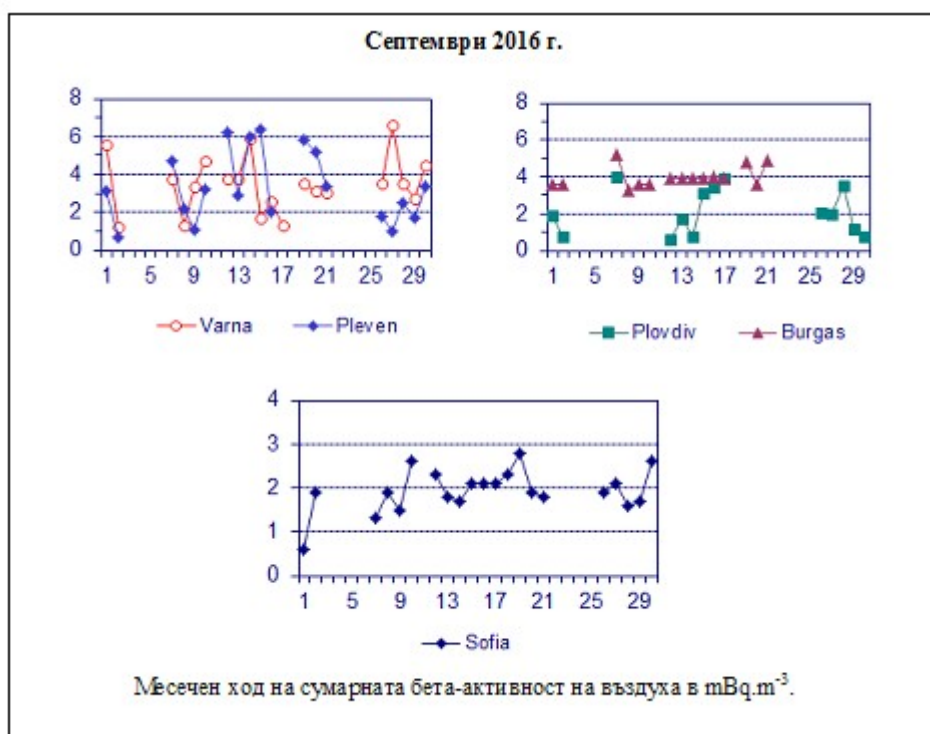
2. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Мрежата за мониторинг на радиоактивността на атмосферата на НИМХ- БАН, се състои от станции за пробовземане по цялата територия на страната и 5 лаборатории в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Бета радиометрията на аерозолни филтри, атмосферни отлагания и валежи е основен, ежедневен метод за контрол на радиоактивността на атмосферата, тъй като преобладаващата част от техногенните биологично значими радионуклиди са бета-лъчители.

Средните месечни стойности на общата бета активност на атмосферния аерозол в приземния въздух, измерени 120 часа след пробовземането на филтъра, в София, Пловдив, Варна и Плевен през септември 2016 г. варират от 1.9 до 3.9 mBq/m³. Средните стойности са близки и по-ниски от тези през предходния месец. Максимална стойност на дневните концентрации е измерена на 22 август във Варна.

При интерпретацията на данните трябва да се има предвид, че набирането и измерването на аерозолни проби през почивните и празнични дни е преустановено от 2009 г.

Запазват се непрекъснатите наблюдения върху радиоактивността на атмосферните отлагания и валежите. Стойностите на дългоживущата обща бета активност на атмосферните отлагания и валежите в станциите от мрежата на НИМХ през септември 2016 г. са в границите на фоновите вариации.

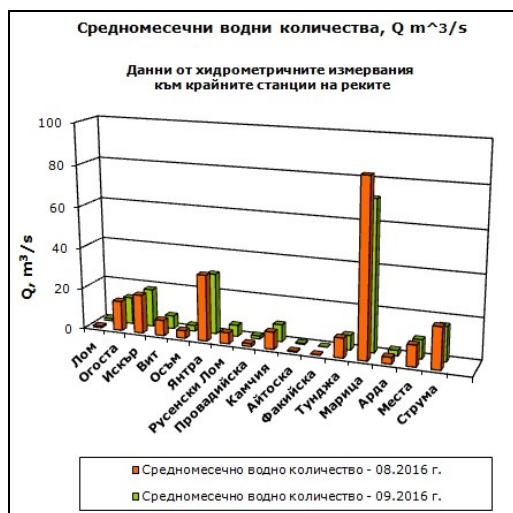
IV. ХИДРОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА РЕЧНИЯ ОТТОК

Общият обем на речния отток в страната за месец септември е 661 млн. m^3 , което е с 14 % по-малко от месец август 2016 г. и с 25% по-малко от септември 2015 г.¹

През месец септември, в периодите 02.IX-06.IX, 19.IX-21.IX и 26.IX-28.IX, в по-голямата част от Дунавския басейн и при отделни измервателни пунктове в останалите три водосборни басейна, са регистрирани краткотрайни, незначителни повишения на водните нива, вследствие на валежи. Средномесечните водни количества на по-голямата част от наблюдаваните реки в страната са около и под месечните норми.

В Дунавския водосборен басейн обемът на речния отток за месец септември е 278 млн. m^3 , което е с 9% по-малко от предходния месец и еквивалентен по стойност на обема от септември 2015 г. Вследствие на валежи на 2, 20, 21, 22 и 26.IX са регистрирани краткотрайни повишения на водните нива в по-голямата част от басейна, като по-значителни са в поречията на: р. Огоста – с до +22 см, р. Искър - с до +32 см, р. Вит – с до +56 см, р. Осъм с до +16 см, р. Янтра – с до +14 см, р. Русенски Лом – с до +16 см. Над месечните норми са водните количества, при следните хидрометрични пунктове: р. Янтра при гр. Велико Търново (с 25%) и с.Каранци (с 36%), и р. Русенски Лом при с. Божичен (с 19%).

В Черноморския водосборен басейн обемът на речния отток за месец септември е 46 млн. m^3 . Той е с 4% по-малък спрямо месец август и с 2% по-голям от месец септември 2015 г. Средномесечните водни количества в горните течения на наблюдаваните реки (р. Провадийска и р. Камчия) са с 20% до 40% под месечните норми, а в долните им течения и долното течение на р. Айтоска са над тях. През първата половина на септември водните количества в р. Факийска са под месечната норма, като през втората половина на месеца реката е почти пресъхнала.

Общият обем на оттока на реките в Източнороманския водосборен басейн за месец септември е 256 млн. m^3 . Той е с 20% по-малко спрямо месец август и с 43% по-малко от тази за септември миналата година. В периода 15-21.IX, в резултат на валежи, са регистрирани краткотрайни, незначителни повишения на речните нива с до +26 см в долната част от водосбора на р. Марица. В горното течение на основната р. Марица средномесечните водни количества са с до 58% под месечната норма, а в средното и долно течение са с до 22% над нея. Наблюдаваните ѝ леви притоци са с до 60% над месечната норма, а десните със 78% под нея. Средномесечните водни количества във водосбора на р. Тунджа са с до 78 % под месечната норма. В горното течение на р. Арда средномесечните водни количества са с до 69% над месечната норма. В района на хидрометрична станция Свиленград се изгражда дига и няма информация след 20.IX.2016 г.

В Западнороманския водосборен басейн обемът на речния отток за месец септември е 81 млн. m^3 , което е с 16% по-малко от обема за август и с 27% по-малко спрямо септември миналата година. Средномесечните водни количества, при наблюдаваните пунктове на р.Места и р.Струма, са под месечните норми. Изключение прави р. Струмешница при с. Струмешница (приток на р. Струма), чието средномесечно водно

1 Забележка: Данните са за водни стоежи измерени в 08:00 ч. местно време, оперативна информация от автоматични станции и водни количества определени по временни ключови криви.

количество е над месечната норма с 63%. В периода 9-11.IX, вследствие на валежи се отчетени повишения на водните нива в основните течения на наблюдаваните реки: р. Струма (до +10 cm) и р. Места (до +15 cm).

През месец септември средномесечните водни стоежи на р. Дунав в българския участък при всички измервателни пунктове са под месечните норми.

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През септември изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и преобладаваща тенденция на спадане. Понижение на дебита беше установено при 31 наблюдателни пункта или около 84% от наблюдаваните случаи. Най-съществено беше понижението на дебита в басейна на северното бедро на Белоградчешка антиклинала, в Искрецки, Чепински и част от Настан-Триградски карстови басейни, както и в басейните Златна Панега, на масива Голо бърдо и на студени пукнатинни води в Източнородопски район. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 6 до 67% от същите стойности, регистрирани през август. Повишение на дебита беше установено при 6 наблюдателни пункта. По-съществено беше повишението на дебита в басейна на барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България, в Скавишки и в част от Гоцеделчевски (Местенски водосборен басейн) карстови басейни, както и в басейна на Башдерменска сиклинала (Странджански район). В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 111 до 120% от същите стойности, регистрирани през август.

През септември за нивата на подземните води от плиткозалягащите водоносни хоризонти (тераси на реки, низини и котловини) пространствените вариации бяха с много добре изразена тенденция на спадане. Понижение на водните нива с 1 до 89 cm, спрямо август, беше регистрирано при 51 наблюдателни пункта или при около 72% от случаите. Най-съществено беше понижението на нивата на места в терасите на реките Дунав (Козлодуйска, Карабоазка и Белене-Свищовска низини), Огоста, Тунджа, както и в Дупнишка, Карловска и Сливенска котловини. Повишение на водните нива с 1 до 204 cm, спрямо август, бе установено при 20 наблюдателни пункта, като по-съществено беше то за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Видинска низина), Искър, Марица и Тунджа, както и на места в Горнотракийска низина и Дупнишка котловина.

През септември нивата на подземните води в Хасковски басейн предимно се понижиха с 8 и 6 cm.

Нивата на подземните води в сарматски водоносен хоризонт на Североизточна България имаха пространствено разнообразие на измененията с отклонения от средните стойности за август от -31 до 4 cm и много добре изразена тенденция на спадане.

През септември нивата и дебитите на подземните води в дълбоко залягащите водоносни хоризонти и водонапорни системи имаха голямо пространствено разнообразие на вариациите с преобладаваща тенденция на спадане или останаха без изменение. Разнообразни вариации (от -63 до 41 cm) с преобладаваща тенденция на спадане имаха нивата на подземните води в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България. Предимно се понижиха и само в отделни случаи останаха без изменение (от -51 до 0 cm) нивата на подземните води в малм-валанжски водоносен комплекс на същия район на страната. Понижиха се нивата на подземните води в Ихтиманска водонапорна система и в приабонска система в обсега на Пловдивски грабен съответно с 6 и 3 cm. Повиши се нивото на подземните води подложката на Софийски грабен 4 cm, а остана без изменение в Средногорска водонапорна система.

Спрямо август се повиши дебитът на подземните води във Варненски артезиански басейн с 0.090 l/s, а остана без изменение в обсега на Джермански грабен и Ломско-Плевенска депресия.

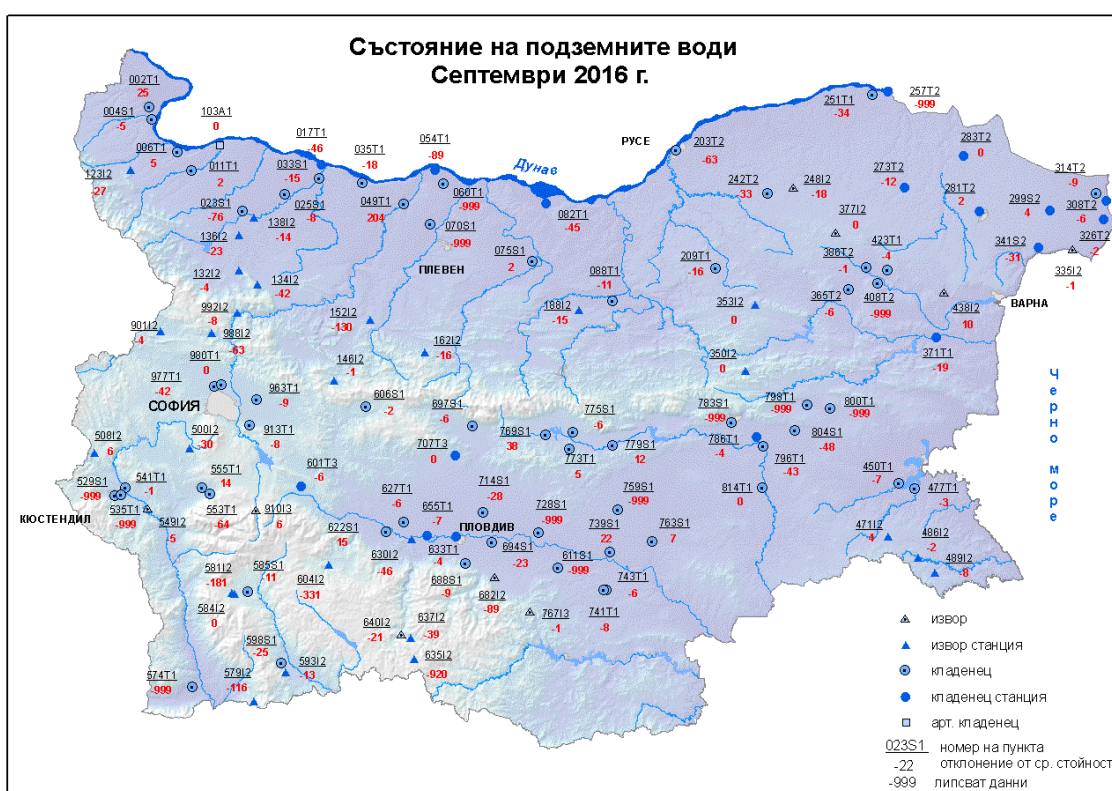
В изменението на запасите от подземни води през септември беше установена слабо изразена тенденция на спадане при 60 наблюдателни пункта или около 57% от случаите. Понижението на водните нива с 1 до 208 cm, спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за септември, беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав (Карабоазка низина), Марица, Русокастренска и Факийска, в Карловска и Сливенска котловини, в Хасковски басейн, както и на локални места в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България.

Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 0.10 до 590 l/s, беше най-голямо в част от Бистрец-Мътнишки, Искрецки, Милановски, Етрополски и Котленски карстови

басейни, както и в басейните на Тетевенска и Преславска антиклинали и Башдерменска синклинала (Странджански район). В тези случаи дебитът на изворите е под 60% (от 15 до 59%) от нормите за септември.

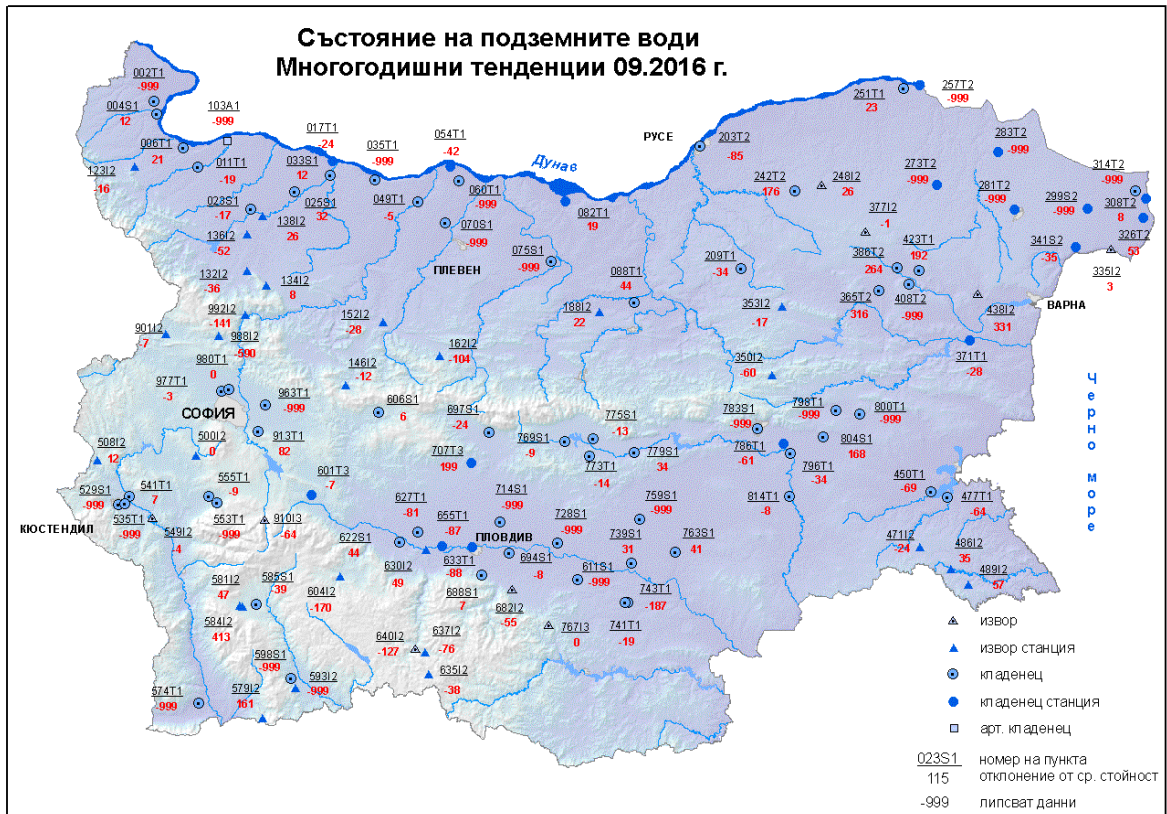
Повишението на водните нива (с 2 до 316 см) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности за септември е най-съществено за подземните води на отделни места в терасите на реките Янтра, Марица и Тунджа, на места в Софийска и Сливенска котловини, Горнотракийска низина, в барем-аптски и малм-валанжски водоносни комплекси на Североизточна България, както и в Средногорска водонапорна система и приабонска система в обсега на Пловдивски грабен.

Покачване на дебита с отклонения от месечните норми за август от 3.25 до 413 l/s беше усановено в 13 наблюдателни пункта, като най-съществено беше то в барем-аптски водоносен комплекс и сарматски ваданосен хоризонт на Североизточна България, в Скавишки, Гоцделчевски (Струмски водосборен басейн) и в част от Разложки карстови басейни, както и в басейна на Стойловска синклинала (Странджански район). В тези случаи повишението на дебита на изворите е от 127 до 239% от нормите за месец септември.

Състояние на подземните води Многогодишни тенденции 09.2016 г.

Директор на НИМХ проф. д-р Христомир Брънзов
Телефон: 02 975 39 96
Факс: 02 988 03 80, 02 988 44 94
Телефонна централа: 02 462 45 00
1784 София, бул. "Цариградско шосе" 66
e-mail: office@meteo.bg
<http://www.meteo.bg>

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

проф. д-р Валентин Казанджиев
доц. д-р Илиан Господинов
доц. д-р Мария Коларова
доц. д-р Марта Мачкова
доц. д-р Снежана Балабанова
Редактор д-р Милена Аврамова

Част I. М. Попова, доц. д-р И. Господинов, гл.ас. д-р А. Стойчева
Част II. Д. Жолева, доц.д-р В. Георгиева, проф. д-р В. Казанджиев
Част III. гл.ас. д-р Е. Христова
Част IV. доц. д-р С. Балабанова, инж. А. Гърдева, инж. В. Стоянова
Част V. доц. д-р М. Мачкова
Уеб страница на Бюлетина. инж. Ц. Младенова

© Национален институт по метеорология и хидрология. Б А Н, 2016 г.

ISSN 1314-894X